

Crítica de la crítica

La publicació d'un número especial de la revista *L'espill*, el número 61, dedicat a la crítica literària avui, és una excusa perfecta per escriure algunes reflexions sobre el que Marina Porrás, una de les que hi escriuen més lúcidament, sosté, potser massa emfàticament, que la crítica literària ara és en el carreró sense sortida del peix que es mossega la cua: no pot criticar perquè el crític entra en el conflicte, i alhora en un món literari en què tothom es coneix, tendeix a fer el que se li demana, sense llibertat. De més a més, escriure una crítica només li serveix perquè al crític algú li giri la cara, cosa que el crític considera que no paga la pena. En un altre article, més de cara a la feina, Julià Guillamon exposa els termes del seu nou llibre que prepara, una mena de biografia intel·lectual molt interessant des del cap i casal de Catalunya, anota els seus criteris a l'hora d'escriure crítica i explica el seu mètode en la refosa dels articles escrits a *La Vanguardia*, de manera que contraduï el carreró de què parlava adés Marina Porrás. Julià Guillamon va escrivint crítica i establint els seus criteris d'interpretació. Apunta que la crítica és un assumpte col·lectiu: neix de l'intercanvi i el diàleg, i la incitació. Mentrestant constato que els que escrivim en un diari de fora de Barcelona no sortim en el mapa

**LA CRÍTICA LITERÀRIA
ARA ÉS UN CARRERÓ
SENSE SORTIDA DEL
PEIX QUE ES MOSSEGA LA CUA:
NO POT CRITICAR**

de la crítica: la fragmentació regional de la literatura catalana és un problema clar. Tot plegat ho escric robant un temps que em convé per a endreçar la casa, per corregir uns exercicis de redacció de Segon d'Eso o per dedicar-me a netejar vidres, que estan molt bruts. Això em situa en el paradigma dels greuges, que vostès ja coneixen: que si fer crítica literària és ara i aquí impossible car no hi ha pas ningú que s'hi dediqui de manera completa. Tothom fa altres feines, i de manera complemen-

tària escriu ressenyes de llibres que s'han publicat fa poc.

Fins aquí estem tots d'acord: la precarietat de la feina periodística de crític és ben evident. I tanmateix, el que Porrás recalca és que tots els que escrivim crítica defugim el conflicte, no solament perquè no ens arisquem a fer una mala crítica sinó perquè no volem entrar en l'òrbita pública on la discussió i el conflicte d'interessos és ben evident. I no hi entrem: ens protegim en la nostra individualitat. Aquest no voler entrar en el conflicte ens converteix en irrelevant: només parlem dels llibres entre nosaltres i rarament fem públics els nostres judicis. El silenci esdevé mineral. I fatal, com diuen alguns.

Acabo subratllant que altres circumstàncies contextuals han canviat: l'ensorrament estrepitos del pujolisme o les variades addicions audiovisuals han fet que els anteriors arguments usats a bastament pels crítics com ara l'entusiasme per la pàtria, per crear nous lectors o per la defensa de nous valors en l'escena literària catalana hagin estat arguments molt esgotats.

Potser ha arribat el moment d'enfocar la crítica d'una altra manera: les reflexions publicades a *L'espill* poden ser una pedra de toc en el nou camí de l'any que comença.